

**Cijfers uit de Registratie van Beroepen
in de Gezondheidszorg**

**CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN
HUISARTSEN**

Peiling 1994

L. Hingstman
J. Harmsen

November 1994

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de
gezondheidszorg)
Postbus 1568 - 3500 BN Utrecht
Telefoon: 030 - 319946

Het NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg) verzamelt en verspreidt kennis en informatie over structuur en functioneren van de gezondheidszorg.

Tot de activiteiten van het NIVEL behoren het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, registratie- en documentatie-activiteiten en het beheren van een (algemeen toegankelijke) bibliotheek.

INHOUD	pag.
1. INLEIDING	5
2. GEVESTIGDE HUISARTSEN	8
- Aantal en groei	8
- Vestiging en vertrek	10
- Samenstelling	11
- Spreiding en dichtheid	13
3. NOG NIET GEVESTIGDE HUISARTSEN	16
- Huisartsen in opleiding	16
- Assistent-huisartsen	17
- Praktijkzoekende huisartsen	18
- Wensen praktijkzoekende huisartsen	21
- Huisartsen die van vestiging hebben afgezien	23
4. SAMENVATTING	25

1. INLEIDING

Het NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg) registreert sinds jaren gegevens over beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg. Voor de huisartsen houdt het NIVEL een tweetal registraties bij. Dat wil zeggen een registratie van gevestigde huisartsen en een registratie van nog niet gevestigde huisartsen. De opzet van beide registraties zullen wij in het kort toelichten.

Registratie Gevestigde Huisartsen

Sinds 1974 wordt op het NIVEL een registratie bijgehouden van gevestigde huisartsen. Dat zijn huisartsen die de algemene praktijk uitoefenen voor ziekenfondspatiënten en particuliere patiënten en die ziekenfondspatiënten op eigen naam of op naam van de maatschap heeft. De gegevens voor deze registratie worden verkregen via diverse bronnen (GHI, NHG e.d.) en via eigen gegevensverzameling.

De belangrijkste gegevens die in deze registratie worden bijgehouden zijn een aantal persoonsgegevens (naam, woonadres, leeftijd, geslacht e.d.) en een aantal gegevens over de praktijk (praktijkadres, vestigingwijze, praktijkvorm e.d.).

Registratie nog niet gevestigde huisartsen

Sinds januari 1979 verzamelt het NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg) gegevens over mensen die de huisartsenopleiding hebben voltooid.

Voor deze gegevensverzameling wordt van twee gegevensbronnen gebruikgemaakt. Enerzijds worden gegevens van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie geraadpleegd en anderzijds putten wij informatie uit een enquête die jaarlijks op peildatum 1 januari wordt gehouden.

Door de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie wordt de volgende informatie omtrent de pas afgestudeerde huisartsen verstrekt:

- naam, geslacht, geboorteplaats en -datum;
- het huidige woonadres;
- de universiteit waar het artsexamen is afgelegd en de datum waarop dit is gebeurd;
- de universiteit waar men de huisartsenopleiding gevolgd heeft en de begin- en einddatum van deze opleiding;
- de datum van registratie als huisarts.

De tweede informatiebron is de jaarlijkse enquête die wordt toegestuurd aan alle afgestudeerden van de huisartsenopleiding, dat wil zeggen aan diegenen die nog niet gevestigd zijn en hun vestigingsplannen nog niet hebben opgegeven. Het

doel hiervan is inzicht te krijgen in de bezigheden en voornemens van deze groep. De vragenlijst bevat vier onderdelen: één gedeelte voor afgestudeerden die zich hebben gevestigd, één gedeelte voor degenen die als assistent(e) in een huisartspraktijk werkzaam zijn, één gedeelte voor mensen die op zoek zijn naar een zelfstandige vestiging (of tijdelijk niet-zoekend, maar nog wel 'in de markt' zijn), en tenslotte één gedeelte voor hen die definitief hebben afgezien van het plan om zich als huisarts te vestigen, of nooit dergelijke plannen hebben gehad.

Op basis van bovengenoemde gegevens kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel huisartsen hebben de huisartsenopleiding gevolgd?
- hoeveel van hen hebben zich als huisarts gevestigd of zijn als assistent-huisarts werkzaam?
- hoeveel tijd verloopt er tussen beëindiging van de huisartsenopleiding en vestiging als huisarts?
- hoeveel huisartsen zijn op zoek naar een praktijk?
- hoeveel huisartsen hebben hun vestigingsplannen opgegeven?
- welke voorkeuren hebben huisartsen ten aanzien van een toekomstige praktijk?

Gezien de opzet van de registratiesystemen kunnen in het licht van achteraf nog uitgevoerde correcties en toevoegingen, reeds gepubliceerde cijfers bijgesteld worden. De gegevensbestanden worden dus niet bevroren, hetgeen betekent dat er kleine verschillen kunnen optreden met eerder gepubliceerde statistische overzichten.

Tot op heden zijn er 15 peilingen geweest. Voor de peiling van 1 januari 1994 zijn 1111 vragenlijsten verstuurd. Na één rappel werden de pas afgestuurde huisartsen die niet reageerden telefonisch benaderd. Het resultaat van deze werkwijze is een respons van 94%. In totaal hebben 15 nog niet gevestigde huisartsen hun medewerking aan de enquête geweigerd en waren 38 mensen onbereikbaar. Daarnaast bevonden zich er 26 op de peildatum in het buitenland.

2. GEVESTIGDE HUISARTSEN

Aantal en groei

Op 1 januari 1994 zijn er in Nederland 6649 zelfstandig gevestigde huisartsen werkzaam (tabel 1). Ten opzichte van 1 januari 1993 is dat een absolute toename van 60 (0,9%). Deze toename is iets hoger dan in 1992, toen het absoluut aantal huisartsen met 54 (0,8%) toenam.

Tabel 1: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar geslacht vanaf 1980

	zelfstandig gevestigde huisartsen		
	mannen	vrouwen	totaal
1980	5041	216	5257
1981	5132	257	5389
1982	5199	286	5485
1983	5274	324	5598
1984	5343	403	5746
1985	5433	476	5909
1986	5603	576	6179
1987	5612	608	6220
1988	5632	656	6288
1989	5618	714	6332
1990	5615	776	6391
1991	5616	849	6465
1992	5634	901	6535
1993	5618	971	6589
1994	5631	1018	6649

Als wij de groei van de afgelopen 15 jaar onder de loep nemen, dan moeten wij constateren dat, tot het van kracht worden van het Wettelijk Vestigingsbeleid in 1986, er sprake was van een sterke groei van het aantal huisartsen (3% per jaar). Daarna is er sprake van een daling van de groei tot circa 1% per jaar.

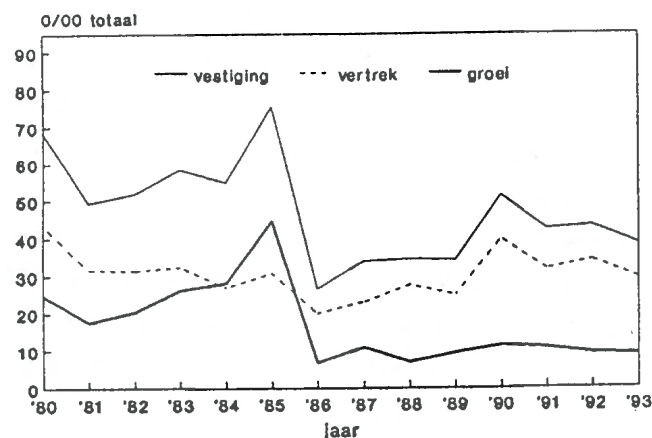
Circa 15% van alle zelfstandig gevestigde huisartsen is vrouw. Vergeleken met 10 jaar geleden (8%) is het percentage vrouwelijke huisartsen sterk toegenomen. Als wij kijken naar de afgelopen vijf jaar, dan is het absoluut aantal mannelijke huisartsen vrijwel gelijk gebleven, terwijl het aantal vrouwelijke

huisartsen is gestegen van 776 (12,1%) in 1990 tot 1018 (15,3%) in 1994.

Vestiging en vertrek

De groei van het aantal huisartsen is het resultaat van vestiging en vertrek. Uit figuur 1 kunnen wij afleiden dat vergeleken met 1992 het vestigingscijfer in 1993 is gedaald. In 1993 hebben in totaal 253 huisartsen zich gevestigd, waaronder 79 (31%) vrouwen. Ook het vertrekcijfer is vergeleken met de vorige peiling in 1993 gedaald. In totaal hebben 193 huisartsen hun praktijk neergelegd.

Figuur 1: Vestiging, vertrek en groei van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen sinds 1980

Het grootste deel van de 253 huisartsen dat in 1993 met een praktijk is begonnen, vestigt zich in een solopraktijk (36%). Circa 34% vestigt zich in een duopraktijk, 16% in een groepspraktijk en 14% in een gezondheidscentrum.

Van de 193 huisartsen die in 1993 met hun praktijk zijn gestopt heeft ruim 24% als reden opgegeven dat men een andere functie (geen huisarts) heeft aanvaard. Dit percentage is wat hoger dan het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar, maar nog altijd aanmerkelijk lager dan in de periode vóór 1987. Met enige voorzichtigheid zouden wij hieruit kunnen afleiden dat het voor het merendeel van de huisartsen nog steeds moeilijk is om in een andere functie aan de slag te gaan. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het feit dat de arbeidsmarkt voor de aan huisarts verwante beroepen niet meer alleen door huisartsen worden ingevuld.

Samenstelling

Leeftijd

De leeftijdsopbouw van de groep huisartsen is jong te noemen; 29% is jonger dan 40 jaar. De vrouwelijke huisartsen hebben een aanmerkelijk jongere leeftijdsopbouw dan mannen. Bijna 53% is jonger dan 40 jaar, tegen slechts 25% van de mannen (zie tabel 2).

Tabel 2: Leeftijdsverdeling van zelfstandig gevestigde huisartsen naar geslacht per 1 januari 1994

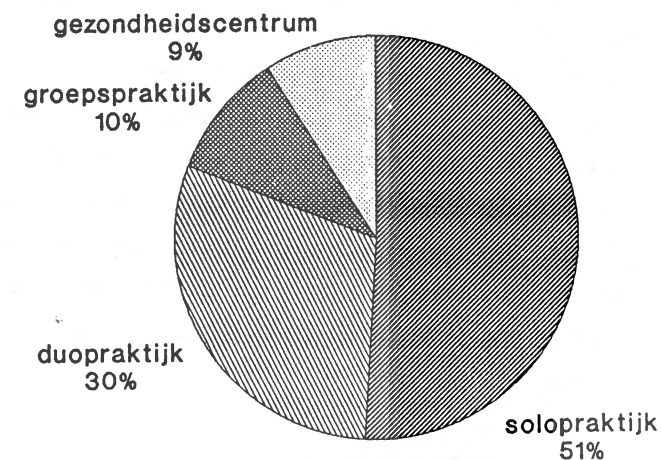
Leeftijd	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 30 jaar	6	0,1	6	0,6	12	0,2
30-34	231	4,1	124	12,2	355	5,3
35-39	1136	20,2	402	39,5	1538	23,1
40-44	1533	27,2	301	29,6	1834	27,6
45-49	1413	25,1	124	12,2	1537	23,1
50-54	656	11,6	37	3,6	693	10,4
55-59	389	6,9	16	1,6	405	6,1
60-64	242	4,3	8	0,8	250	3,8
65-69	25	0,4	-	-	25	0,4
Totaal	5631	100,0	1018	100,0	6649	100,0

Praktijkvorm

Meer dan de helft (51%) van de Nederlandse huisartsen werkt in een solopraktijk. Circa 30% werkt in een duopraktijk, 10% werkt in een groepspraktijk en 9% in een gezondheidscentrum (zie figuur 2). Deze verdeling is in de afgelopen vijf jaar redelijk constant gebleven.

In totaal werken 578 huisartsen in een gezondheidscentrum. Verreweg het grootste deel (86%) van hen werkt in het gezondheidscentrum samen met twee of meer collega's.

Figuur 2: Procentuele verdeling van de praktijkvorm waarin zelfstandig gevestigde huisartsen werkzaam zijn per 1 januari 1994

Spreiding en dichtheid

Een kwart van alle Nederlandse huisartsen is gevestigd in de grote steden van ons land (meer dan 100.000 inwoners). Opvallend is dat van de vrouwelijke huisartsen een veel groter deel (33%) gevestigd is in de grote steden dan van de mannelijke huisartsen (23%). Voor het platteland geldt het omgekeerde.

Er zijn grote regionale verschillen in praktijkvorm waarin huisartsen werkzaam zijn. In Groningen,

Friesland en Zeeland is het percentage solowerkende huisartsen meer dan 60%, terwijl dit in Utrecht, Limburg en Flevoland onder de 45% ligt.

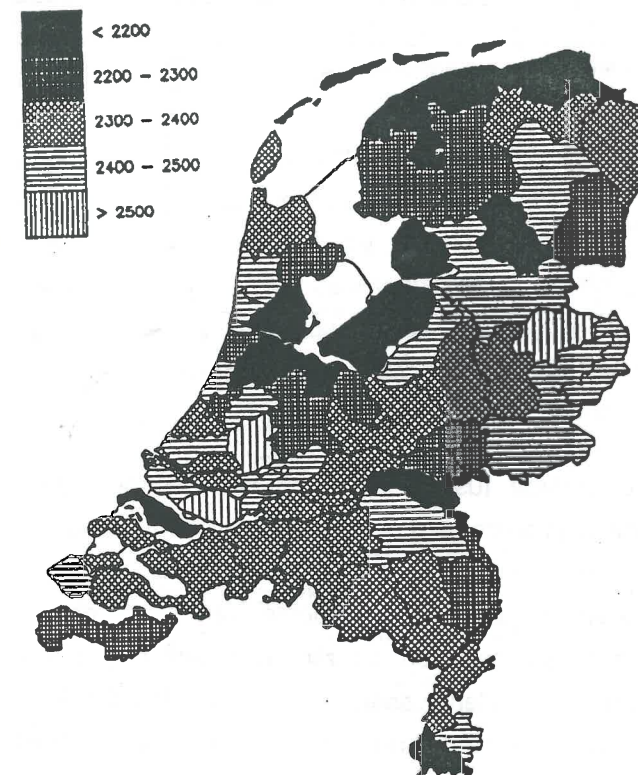
De huisartsendichtheid (gemiddeld aantal inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts) is in 1994 iets gedaald tot 2307; in 1993 bedroeg de huisartsendichtheid 2310 inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts. De regionale verschillen in huisartsendichtheid zijn overigens niet meer zo groot als tien jaar geleden. De laagste huisartsendichtheid wordt gemeten in Overijssel (2458) en de hoogste huisartsendichtheid in Flevoland (1952) en Noord-Holland 2198 (zie tabel 3).

Tabel 3: Aantal huisartsen en huisartsendichtheid per provincie per 1 januari 1994

Provincie	aantal inwoners	aantal zelfstandig gevestigde huisartsen	inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts
Groningen	556.607	243	2291
Friesland	607.016	271	2240
Drenthe	451.409	201	2246
Overijssel	1.044.648	425	2458
Flevoland	253.699	130	1952
Gelderland	1.851.402	811	2283
Utrecht	1.056.033	466	2266
Noord-Holland	2.457.329	1118	2198
Zuid-Holland	3.313.193	1387	2389
Zeeland	363.867	155	2348
Noord-Brabant	2.259.779	956	2364
Limburg	1.125.187	486	2315
Nederland	15.340.169	6649	2307

In figuur 3 hebben wij de regionale verschillen in beeld gebracht. Daaruit kunnen wij afleiden dat in het noordelijk deel van de Randstad, Flevoland, Noord-Groningen, Noord-Friesland, Zuidwest-Drenthe, Zuidelijk Limburg, het gebied rond Nijmegen en op Goeree-Overflakkee de gebieden zijn met de hoogste huisartsendichtheid (op kaart de donkere gebieden).

Figuur 3: Huisartsendichtheid (aantal inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts) op 1 januari 1994 per WGR-subregio

3. NOG NIET GEVESTIGDE HUISARTSEN

Huisartsen in opleiding

Op 1 januari 1994 volgen 599 studenten de tweejarige opleiding huisartsgeneeskunde. Hiervan zitten er 287 in hun eerste jaar en 312 in hun tweede jaar.

Tabel 4: Aantal huisartsen in opleiding per Universitair Huisartsen Instituut en per jaargang op 1 januari 1994

	1 ^o jaar	2 ^o jaar
U.v.Amsterdam	38	37
VU Amsterdam	36	38
RU Groningen	35	48
RU Leiden	35	38
RU Limburg	36	39
KU Nijmegen	37	38
EU Rotterdam	35	37
RU Utrecht	35	37
Totaal	287	312

Bron: Jaarverslag 1993 van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie.

De periode tussen voltooiing van de medicijnenstudie (artsexamen) en de aanvang van de huisartsenopleiding (ofwel de wachttijd) is in 1992 niet verder gestegen ten opzichte van 1991 en bedraagt 35 maanden. Er zijn overigens nog steeds grote verschillen tussen de acht Universitaire Huisartsen Instituten. Utrecht heeft in 1992 een gemid-

delde wachttijd van 42 maanden en Maastricht kent een wachttijd van 31 maanden.

Assistent-huisartsen

Op 1 januari 1994 zijn er 364 assistent-huisartsen werkzaam. Onder assistent-huisartsen verstaan wij afgestudeerde (huis)artsen die langer dan een half jaar in loondienst van een zelfstandig gevestigde huisarts werkzaam zijn. Het aantal assistent-huisartsen is in de afgelopen vijf jaar redelijk stabiel gebleven.

Verreweg het grootste deel (70,6%) van de assistent-huisartsen is vrouw. Dit percentage is in de afgelopen vijf jaar ieder jaar iets toegenomen.

Als wij kijken naar de aard van het assistentschap dan kan worden geconstateerd dat bij vrouwen relatief vaker sprake is van een min of meer permanent assistentschap dan bij mannen (73% versus 50%). Een permanent assistentschap kan worden gezien als een alternatief voor een zelfstandige vestiging. Overigens moeten wij constateren dat ten aanzien van het permanente assistentschap de verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner worden.

Verder blijkt dat het assistentschap voor mannen vaker een hele dagtaak beslaat dan voor vrouwen. Van de mannen is 20% 40 uur per week als assistent werkzaam. Bij de vrouwen ligt dit percentage op 4%.

Praktijkzoekende huisartsen

Op 1 januari 1994 tellen wij in Nederland 578 praktijkzoekende zoekende huisartsen. Dit aantal is fors gestegen ten opzichte van de vorige peiling in 1993 (449) (tabel 5). Circa 43% (248) van de praktijkzoekende huisartsen is vrouw. Dit komt vrijwel overeen met het percentage vrouwelijke huisartsen dat de laatste jaren van de huisartsenopleiding is gekomen.

Tabel 5: Aantal praktijkzoekende huisartsen vanaf 1 januari 1980

Peildatum	praktijkzoekende huisartsen
1980	327
1981	406
1982	457
1983	516
1984	595
1985	610
1986	528
1987	570
1988	641
1989	658
1990	500
1991	503
1992	534
1993	449
1994	578

Indien wij de praktijkzoekende huisartsen uitsplitsen naar jaar van voltooiing van de huisartsenopleiding, dan zien wij dat van degenen die in 1993 zijn afgestudeerd circa 75% op 1 januari 1994 praktijkzoekend is (zie tabel 6). Daarnaast heeft 17% van

deze groep een zelfstandige vestiging gerealiseerd. Over het algemeen kan gesteld worden dat vijf jaar na het voltooien van de huisartsenopleiding zo'n 65% een eigen praktijk heeft.

Tabel 6: Overzicht van de activiteiten van alle afgestudeerde huisartsen vanaf 1974 op 1 januari 1994*

Jaar voltooiing opleiding	Gevestigd		Praktijkzoekend		Overig		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1974	21	65,6	-	-	11	34,4	32	100,0
1975	111	64,5	-	-	61	35,5	172	100,0
1976	230	67,4	1	0,3	110	32,3	341	100,0
1977	308	68,0	2	0,4	143	31,6	453	100,0
1978	325	67,3	2	0,4	156	32,3	483	100,0
1979	297	65,0	-	-	160	35,0	457	100,0
1980	280	64,1	2	0,5	155	35,5	437	100,0
1981	279	66,7	-	-	139	33,3	418	100,0
1982	287	64,3	3	0,7	156	35,0	446	100,0
1983	320	67,9	2	0,4	149	31,6	471	100,0
1984	310	62,5	13	2,6	173	34,9	496	100,0
1985	295	61,0	5	1,0	184	38,0	484	100,0
1986	286	65,7	10	2,3	139	32,0	435	100,0
1987	298	63,1	23	4,9	151	32,0	472	100,0
1988	242	64,0	31	8,2	105	27,8	378	100,0
1989	104	58,1	25	14,0	50	27,9	179	100,0
1990	127	67,9	26	13,9	34	18,2	187	100,0
1991	166	55,3	67	22,3	67	22,3	300	100,0
1992	119	43,4	107	39,1	48	17,5	274	100,0
1993	48	17,3	209	75,2	21	7,6	278	100,0

* Exclusief pas, afgestudeerde huisartsen die in het buitenland zijn afgestudeerd.

Wensen praktijkzoekende huisartsen

In de enquête werd aan de praktijkzoekende huisartsen gevraagd naar de voorkeuren omtrent hun toekomstige praktijk.

Verreweg het grootste deel van de praktijkzoekende huisartsen heeft een voorkeur voor het werken in een duopraktijk (50%) of een groepspraktijk (34%) en circa 9% zou het liefst in een solopraktijk willen werken (6% heeft geen voorkeur). Als aan alle praktijkzoekende huisartsen wordt gevraagd of zij wel of niet in een gezondheidscentrum willen werken, dan blijkt dat 24% dit wel zou willen. Bijna 48% wil niet in een gezondheidscentrum werken en 28% heeft geen voorkeur.

Als wij deze voorkeuren uitsplitsen naar mannen en vrouwen, dan blijkt dat mannen vaker te kennen geven als solowerkende huisarts aan de slag te willen dan vrouwen (14% versus 2,5%). Gevraagd naar het gewenste dienstverband, geeft het merendeel (61%) de voorkeur aan een vrij beroep; 20% zou in dienstverband willen werken en 19% heeft geen voorkeur. Het zijn vooral de vrouwen (32%) die zich uitspreken voor het werken in dienstverband; van de mannen kiest 11% hiervoor.

De praktijkzoekende huisartsen is tevens gevraagd naar de gewenste praktijkomvang. In tabel 7 zien wij dat 29% zich uitspreekt voor een praktijk met minder dan 2000 patiënten. Ook hierbij constateren wij verschillen tussen mannen en vrouwen. De ge-

middelste gewenste praktijkomvang van mannen bedraagt 2193 en van vrouwen 1798.

Tabel 7: Gewenste praktijkomvang van praktijkzoekende huisartsen per 1 januari 1994*

Gewenste praktijkomvang	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 1750	35	10,9	91	38,6	126	22,7
1750-1999	13	4,1	22	9,3	35	6,3
2000-2249	91	28,4	43	18,2	134	24,1
2250-2499	55	17,2	24	10,2	79	14,2
2500 of meer	104	32,5	17	7,2	121	21,8
geen voorkeur	22	6,9	39	16,5	61	11,0
Totaal	320	100,0	236	100,0	556	100,0
Gemiddeld	2193		1798		2035	

* 22 huisartsen hebben de vraag niet ingevuld.

In de afgelopen tien jaar is de gemiddelde gewenste praktijkomvang redelijk stabiel gebleven op \pm 2000.

Tabel 8: De gemiddelde gewenste praktijkomvang van praktijkzoekende huisartsen vanaf 1985 per 1 januari

Peildatum	gemiddelde gewenste praktijkomvang
1985	2013
1986	1970
1987	1985
1988	2000
1989	2045
1990*	
1991	2072
1992	1976
1993	2119
1994	2035

* Gegevens ontbreken.

Huisartsen die hun vestigingsplannen hebben opgegeven

De peiling van 1 januari 1994 laat zien dat 64 huisartsen in de loop van 1993 hun plannen om huisarts te worden hebben opgegeven. Daarmee komt het totaal aantal huisartsen - opgeleid vanaf 1974 - dat de vestigingsplannen heeft opgegeven op 1936, dat wil zeggen 27% van alle huisartsen (7193) die na 1974 de huisartsenopleiding hebben gevolgd.

Als wij de groep van 64 huisartsen die in 1993 met het zoeken is gestopt onder de loep nemen, dan blijkt dat bijna de helft (49,2%) wel vestigingsplannen heeft gehad, maar deze niet heeft kunnen realiseren.

Tabel 9: Mate waarin men van plan is geweest huisarts te worden naar geslacht per 1 januari 1994

Mate van plan	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Huisartsenopleiding zonder het expliciete doel om zich als huisarts te vestigen	11	32,4	3	10,3	14	22,2
Wilde wel huisarts worden, maar is tijdens opleiding al van plan veranderd	1	2,9	3	10,3	4	6,3
Wilde wel huisarts worden, maar heeft geen serieuze vestigingsplannen gehad	5	14,7	9	31,0	14	22,2
Wel plannen gehad, doch niet gerealiseerd	17	50,0	14	48,3	31	49,2
Totaal	34	100,0	29	100,0	63	100,0

* Van één man is het niet bekend.

De reden waarom men met zoeken is gestopt heeft voor het grootste deel (45%) te maken met het feit dat men een aantrekkelijke functie heeft gevonden. Verder gaf 14% te kennen dat men geen vestigingsplaats kon vinden die met de eigen voorkeur overeenkwam.

Van de 64 praktijkzoekende huisartsen die in 1993 het zoeken naar een praktijk hebben opgegeven is slechts 1,6% werkloos. Het grootste deel (36%) is werkzaam in het buitenland (bijvoorbeeld als

tropenarts), als waarnemer (9%), als consultatiebureau-arts (8,0%) of als bedrijfsarts (8,0%).

4. SAMENVATTING

- Op 1 januari 1994 zijn er 6649 huisartsen zelfstandig gevestigd.
 - 85% van hen is man
 - 56% is jonger dan 45 jaar
 - 51% is werkzaam in een solopraktijk.
- De gemiddelde huisartsendichtheid is 2307 inwoners per huisarts.
- Op 1 januari 1994 zijn er 364 assistent-huisartsen werkzaam. Van deze groep is ruim 70% vrouw.
- Per 1 januari 1994 tellen wij in Nederland 578 praktijkzoekende huisartsen.
 - Van de 578 praktijkzoekende huisartsen wil het grootste deel (85%) een duo- of groepspraktijk.
 - Vrouwelijke praktijkzoekende huisartsen ambiëren vaker dan hun mannelijke collega's een vestiging in dienstverband. Daarnaast hebben zij vaker een voorkeur voor samenwerking met collega's en ambiëren kleinere praktijken dan hun mannelijke collega's.
 - 64 nog niet gevestigde huisartsen hebben in 1993 hun vestigingsplannen opgegeven. De helft (49%) van hen had bij het voltooiën van hun opleiding wel serieuze vestigingsplannen.

- Van alle (7193) sinds 1974 afgestudeerde huisartsen hebben er 1936 (27%) hun plannen om zich te vestigen opgegeven. Van 22% van hen is de registratie als huisarts nog niet verlopen.